

:: Izhaja vsak petek dopoldne. ::
Naslov: TRST - TRIESTE
CASELLA CENTRO 37
:: ali pa: Via Imbriani 9/III. ::
—o—
Izdaja: koncern MILEGA LISTA

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK

Stane: ena številka 2s
... Ena let
«MALI LIST» - Trieste - C. Corr. Postale
LICEJSKO KNJIZICA (Dr. Puntar)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)
«ESEL

Mali koledar.

Petek, 13. avgusta: Hipolit in Kasijan.
— Sobota, 14.: Anastazija. — Nedelja, 15.:
Vnebovzetje M. D. (Veliki Šmaren). —
Ponedeljek, 16.: Joahim, Rok. — Torek,
17.: Hiacint, Julijana. — Sreda, 18.: He-
lena. — Četrtek, 19.: Ludovik, Julij. —
Petek, 20.: Bernard.

MALE NOVICE

Pozdravi iz Piemonta.

Iz Cigniana so poslali pozdrave Anton
Kurinčič, kovač, Jožef Tratnik, strojnik,
Jožef Sivec, mizar, Ignacij Kurinčič,
zidar.

Iz Modene.

so poslali pozdrave vojaki: Hajna Fran
v Zalog, Gombač Fran, Mohorčič Josip
v Naklo, Matelič Ludvik na Livek, Bre-
lih Fran na Reko, Vičič Josip v Opatijo,
Marega Fran v Gorico, Marcola Anton
v Breginj, Čuk Josip v Idrijo, Kovačič
Vinko na Ostrožno brdo, Mislej Ivan v
Št. Vid, Kariž Henrik, Mahnič Rudolf
v Gorenje, Milič Alojzij v Skopo, Škam-
perle Ivan v Dolenjo vas, Volk Josip v
Črniče, Gomišček Angel v Podgoro, Dra-
šek Ferdinand v Bodrež, Peric Josip v
Brestovico, Legiša Josip, Inama Josip v
Plače, Leban Andrej v Stanovišče, De-
benjak Mirko v Kanal, Gec Alojzij v To-
mačevico, Medved Andrej v Koludrovico.
— To je zadnji pozdrav in potem — svi-
denje!

Smrt narodnjaka.

Na Jezerskem v lepi koroški deželi je
umrl v visoki starosti 80 let vrl narod-
njak in borilec Fran Muri. Bil je 36 let
župan domače občine, nekaj časa tudi
deželni poslanec v Celovcu. Naj v Bogu
počiva!

+ Marko Gjuričič.

Jugoslovanski minister pravosodja in
ugleden član vodstva radikalne stranke,
Marko Gjuričič (izg. Džuričič), je umrl
dne 3. avgusta v Karlovih varih na Če-
škem. Bolehal je na obistih in se je tam
zdravil, toda brez uspeha.

Rumunija in Italija.

Med Rumunijo in Italijo je sklenjeno
prijateljstvo. V zadnjih dneh septembra
bo rumunska kraljeva dvojica obiskala
Rim.

Bolgarija in Jugoslavija.

Bolgarski četaši so zopet udarili čez
mejo v Makedoniji. Borba je bila na
Črnem vrhu. Vsed tega vpada je posla-
la Jugoslavija posebno pismo ali «noto»
v Sofijo in zahteva konec takega dela.

Francosko otepanje v Siriji.

Upor v Siriji se je razširil že skoro
na vse to deželo. Celo ozemlje med Da-
maskom, Džebel-druzom, Severnim Li-
banom in jugovzhodnim Libanom je v
popolni vstaji. Kljub temu, da je franco-
ska vojska znala voditi stvari z veliko
spretnostjo, so bili uspehi zmanj, ker jih
je uničila nezmisljena uprava in politika.
Komaj vojaštvo zapusti kako postojanko,
že izbruhnejo novi upori.

Kaj se godi v Rusiji.

Džeržinski je bil kratkim potom sprav-
ljen s tega sveta, njegov prijatelj Zinovjev
pa je od vseh služb odstavljen. V boljšev-
iški stranki je torej notranji spor. Zino-
vjev hoče vse bolj vedeti nego tisti, ki
nosijo vladno odgovornost. On baje pridi-
ga čisti komunizem; kdor pa vlada, si ne
more s čistim komunizmom basati fajfe.
To je menda razlog spora. — Nekateri
listi hočejo vedeti, da so bili že celi upori
in bitke in da so v Ukrajini zmagali
vladni, na severu v Leningradu in Kron-
statu pa puntarji. Vlada ne pušča nobe-
nih vesti v svet, ruski listi pa nosijo na-
gobčnik. Zato je težko presoditi, kaj se
godi.

Mehikanske zmede

Poročila listov o dogodkih

Zadnji dnevi julija in prvi dnevi avgu-
sta so bili dnevi vsesplošnega razburjenja
v celi mehiškanski državi. Tukaj podamo
nekaj časnikarskih poročil o teh zgodo-
vinskih dneh.

Pariški «Matin» razpravlja o dogodkih
v Mehiki in ugotavlja, da ima pri tej
stvari sovjetska Rusija svoje prste. Do-
godki kakor se razvijajo v Mehiki, so iz-
redno podobni boljševiškim metodam,
kakršne je prakticiral Zinovjev. Tudi v
Kitajski smo doživeli isto. Tudi tam so
boljševiki dvignili propagando proti tuj-
cem, zlasti proti Angležem, Amerikancem
in Francozom.

CERKEV NE RABI OROŽJA.

V razgovoru z zastopnikom Associated
Press je izjavil škof Diaz, da Cerkev ni-
kakor ne bo organizirala oboroženega u-
pora proti vladnim ukrepom. Škof Diaz
objavlja pismo sv. stolice, ki pravi: Sv.
Stolica proklinja mehiške proticerkve-
ne zakone in proklinja vse odredbe, ki so
namenjene za izvrševanje teh zakonov
ali so s tem v zvezi.

Začela so se prva pogajanja med vlado
in cerkvijo. Začasno še imajo značaj ne-
obveznih razgovorov. Pogajanja vodi za
vlado prosvetni minister Ortega, za
cerkev škof Diaz.

BEG IZ DOMOVINE.

Mnogi mehiškanski duhovniki, posebno
menihi, so prešli mehiško mejo, da
ustanove na tleh Združenih držav, zlasti
v Tehas, Arizona in Južni Kaliforniji no-
ve verske zavode. V El Paso je prišlo 500
redovnic, zlasti uršulink in karmeličank,
preko meje.

ZALOVANJE.

V mnogih mestih so se katoličani ob-
lekli v žalne obleke in so razobesili žalne
zastave. 1. avgust je bil v Vatikanu pro-
glašen za žalni dan. Sv. oče je bral sv.
mašo v zasebni kapeli in molil za mehi-
kanske katoličane. Vatikan prešoja polo-
žaj popolnoma mirno, ker prevladuje
pripranost, da mehiška vlada ne bo
mogla preko odločnega odpora mehičan-
skih katoličanov. Dalje je Vatikan sprožil
poizkus za posredovanje severnoame-
riških Združenih držav.

NEMIRI.

Doslej je 26 oseb izgubilo življenje v

nemirih, ki so nastali radi zapiranja ka-
toliških cerkva. Zadnje nesreče so se pri-
godile v Tempico, kjer so se katoliki upr-
li eksekutorjem, ki so prišli zapirati tamo-
šnjo katedralo. Na neki cesti v Mehiki je
prišlo do prerekanja med poslanci, ki so
se tako razvneli, da so začeli streljati. Se-
nator Galvan je bil ubit. Ista usoda je
doletela nekega sodnika, ki je stal na
strani senatorju. Več mimoidočih je dobi-
lo poškodbe. Socialisti so v Peubli ubili
nekega trgovca, ki je v svojem izložbe-
nem oknu razobesil pastirsko pismo me-
hikanskih škofov in se je sprl z nekim
generalom, ki je hotel pismo strgati z
okna.

«Associated Press» javlja, da se je med
vojaki in katoličani vnel v Guadalajari
ponoči velik boj pri cerkvi. V boju je bilo
6 oseb ubitih in 14 ranjenih. Pri demon-
stracijah v Torreónu je bila ubita ena o-
seba in 6 ranjenih.

BOJKOT.

Čutijo se že prve posledice bojkota, ki
so ga organizirali katoliki. V zadnjem ča-
su se je moral zapreti velik del gostiln,
ker ni bilo nikakega gosta več. 2000 kato-
ličanov v mestu Mehiki je obvestilo
mestno predstojništvo, da ne bodo več u-
porabljali mestnih prometnih sredstev.
Istočasno so katoliki uprizorili naval na
državno banko in druge denarne zavode,
tako da je državna banka morala z izda-
jo čekov začasno prenehati.

Skupina volivnih finančnikov je ponu-
dila vladi svoje posredovanje v cerkve-
nem sporu. Finančniki poudarjajo, da je
takojšnja rešitev spora nujno potrebna
tudi v gospodarskem oziru, ker so vlagal-
ci že dvignili iz denarnih zavodov 17 mi-
lijonov pesov. Če se bo to dviganje vlog
nadaljevalo, bo nastala huda gospodar-
ska kriza.

RAZBOJNIKI DVIGAJO GLAVE.

Vsed zadnjih dogodkov so začele zelo
predrzo nastopati razne banditske čete,
ki odvzemajo ženam zlate in srebrne
križce, češ da je nošenje verskih znakov
prepovedano. Več cerkva so izropali raz-
bojniki, ki so se izdajali za sodne uradni-
ke, češ da morajo vse videti in popisati —
pa so odnesli.

Napredek.

Nižja trgovska šola v Mariboru se spre-
meni znanstveni v trgovsko akademijo.

Razpuščena društva.

Oblast je razpustila slovensko učitelj-
sko zvezo. Razpuščeno je bilo mladinsko
društvo «Jadran» v Dekanih. V Ajdov-
ščini je bil razpuščen odsek «Zveze pro-
svetnih društev» in Ženski krožek.

Izdajalski župan.

Herriot, sedaj šolski minister Francije,
bil je do zadnjega tudi župan mesta Lijo-
na kot socialist. Ker pa sedi v Parizu v
isti vladi s Poincarajem, zastopnikom ka-
pitalizma, so mu lijonski sodrugi izrekli
nezaupnico, češ da je izdal socializem.
Herriot je tedaj odložil župansko čast v
Lijonu in ostal raje minister v Parizu.

Cena oglasov v «Malem listu».

Za 1 centimeter višine v eni koloni 4.— L.
Pri 5 kratni objavi 20% popusta
» 10 » » » 30% »
» 26 » » » (pol leta) 40% popusta.
Pri 52 kratni objavi (celo leto) 50% po-
pusta.

MIHEC: Tam v daljni Mehiki
se boj vrši
za vest in svobodo.
JAKEC: Iz mraka zdanih dni
vsi žaljeni
se tja ozirajo.

Dijaški zavod «Alojzijevišče» v Gorici.

Odbor Alojzijevišča v Gorici sporoča
naši javnosti, da bo tudi v prihodnjem
šolskem letu sprejel proti plačilu: 1. di-
jake, ki nameravajo obiskovati goriške
srednje šole; 2. učence, ki so z dobrim
uspehom dovršili IV. razred ljudske šole
in se želijo pripraviti za sprejemni izpit
v I. razred tukajšnjih srednjih šol z ita-
lijanskim učnim jezikom (gimnazije,
realke, učiteljska in komplementarke). V
ta namen bomo tudi prihodnje šolsko le-
to otvorili v zavodu V. razred ljudske šole,
v katerem se bodo gojili predvsem tisti
predmeti, ki pridejo v poštev pri spre-
jemnem izpitu. Kdor želi biti sprejet v
zavod naj vloži do 31. avgusta t. l. prošnjo
s sledečimi listinami: 1. Krstni list (kol-
kovan); 2. zadnje šolsko spričevalo; 3.
spričevalo o cepljenju koz (na nekolikova-
nem papirju); 4. spričevalo dušnega pa-
stirja o vedenju prosilca.

Gojenci preteklega šolskega leta, ki že-
lijo biti zopet sprejeti v zavod, naj vložijo
čimprej prošnjo brez prilog.

Prošnje je treba nasloviti na:

Odbor Alojzijevišča,
Gorica, Via Ponte Isonzo 3.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo za-
voda vsak dan razen ob nedeljah in
praznikih od 9. do 11.

Banelli — podkomisar.

Poslanec Banelli iz Škedenja je bil ime-
novan za podkomisarja na tržaški občini.

ZANIMIVOSTI.

Gorica v letu 1781.

Zdravnik Muznik, ki ga je naš pisatelj
Ivan Pregelj opisal v krasnem romanu
«Zgodbe zdravnika Muznika», je pisal le-
ta 1781, da šteje Gorica 6160 duš.

Bojkot in bojkotiranje.

Odkod ta beseda? Malokdo ve. Na An-
gleškem je živel l. 1875 James Boycott (-
Jakob Bojkot), ki je bil upravitelj grofije
Erne na Irskem. Strahovito je sovražil
Irce in jih je kaznoval, kar je mogel. Ir-
ska Kmečka zveza je sklenila, da se ga
bodo vsi člani ogibali. In res so bili člani
zveze močnejši: nobeden ni s tujcem govo-
ril, nihče mu ni odgovarjal, nihče mu
ni ničesar prodal ne od njega kupil, no-
ben delavec ni šel k njemu na delo. Nič
ni pomagalo, ne orožniki, ne vlada. Ja-
mes Boycott je moral zapustiti Irsko.
Tedaj je nastala splošno znana beseda:
napovedati bojkot, bojkotirati koga.

Rokodelstvo ima zlato dno.

Na Angleškem v neki vasi blizu Nor-
folka je majhna tovarna pohištva, ki je
praznovala tisočletnico obstoja. Pred tisoč
let se je prav tam ustanovila in podedo-
vala vedno od očeta na sina. Tako je osta-
la rodovina in obrt nespremenjena skozi
1000 let. To je pač jubilej, ki ga je vredno
praznovati.

Kako je s politiko

JUGOSLAVIJA.

Državni zbor ali «skupščina» je sedaj na počitnicah, zato tudi politično življenje ni kaj posebno živahno. Kralj Aleksander biva v svoji vili «Suvobor» na krasnem slovenskem Bledu, Pašič pa se zdravi po tujih deželah. Bil je v Karlovi vrti na Češkem in potem se je odpeljal na Francosko. O Pašičevem zdravju so novice vedno bolj obupne. Može pa v visokih letih in ni čudo, če so mu opešale sile.

Glavno zanimanje vzbujajo po Srbiji sedaj občinske volitve. O ti reči se tamkaj mnogo piše, stranke se razburjajo in na nekaterih krajih je prišlo do spopadov in pretepov. Tudi radikalno stranko je ta volilni boj pretresel vnovič. Prvi sunek je dobila pred meseci od Ljube Jovanovića, kateri je pa zadnji čas nekaj bolan; zadel ga je kap. Drugi sunek je prišel pa od Maksimovića.

Kdo bo župan v Belgradu.

Za županski stolec v glavnem mestu cele države se potegujejo možje in stranke. Demokratje, katere vodi Davidovič, namenili za oču župana bivšega finančnega ministra Kumanudija. Bobič, dosednji župan, pa je radikalec in če bi mogli radikalec ostati slozni, bi kaj lahko zmagali tudi zanj. Al slega ni več v ti nekdanji vsemogočni stranki. Proti Bobiču se je zarotil Boža Maksimovič, točasn notranji minister. Pravijo, da je Maksimovič mož teže roke in da v vladi, kateri načeluje Uzunovič, drži vajeti dejanskega gospodarstva notranji minister. Med radikali je torej tiha borba in zdi se da je Maksimovič močnejši. V krajevnem odboru radikalne stranke za Belgrad je Maksimovič dobil večino na svojo stran in sestavil kandidatsko listo za občinske volitve po svojem okusu. Bobič in njegovi pristaši (Pašičevci) so kričali in cepetali z nogami, a so ostali spodaj. Zato so menda sklenili, da bodo šli v volilni boj samostojno. Na ta način bi bili radikalec razcepljeni na dvoje in kaj lahko utegnejo zmagati demokratje s Kumanudijem. Pa tudi socialistične stranke dobivajo pogum in bodo ujeli vsaj kako odborniško mesto.

Spor med radičevci.

Štefanu Radiču se lepo zdi gledati radikale, kako se med seboj lasajo. So sicer njegovi zavezniki, toda delajo z njim, kakor da ne bi bili skupaj krav pasli. Smatrajo sebe za gosposko stranko, Radiča pa za dninarja. Zato je vesel, ko se prepirajo in ima tudi on svoj delež pri intrigi.

Manj vesel pa je zgovorni Štefan, ko vidi, da tudi v njegovi stranki poka. Minister Nikič je že drugič odpadel od Radiča in osnoval poseben klub. Radič ga je izključil iz stranke, a kaj to pomaga. Nikič je vendar ostal minister in koplja naprej jamo pod Štefana. Vidi se tudi na tem, da radikalec vračajo intrigo z intrigo in še dodavajo dobre obresti.

Vladna kriza.

Če je taka ljubezan med radikali in radičevci, ni čudo, ako vlada na teh dveh

strankah nič kaj varno ne sedi. Časopisje večkrat začne hrup, da je vlada v krizi in študira, kako se bo kaj spremenili. Pred jesenjo pa ni pričakovati kake izpremembe.

Kaj dela opozicija.

Samostojna demokratska stranka z načelnikom Svetozarjem Pribičevićem hodi svoja lastna pota. Ona je po svojem programu vladna stranka in se nahaja zunaj vlade le slučajno, zato ker je notri ne marajo. Opozicionalni program pa imajo tri stranke: Davidovičevi demokratje, Slovenci in zemljaradniki. Te tri skupine so v prijateljskih stikih, se večkrat shajajo na posvetovanje in delajo načrte, kako bi vlado prekucnili ter vzeli državo v svoje roke. Veliko upanja na uspeh jim nudi razdor med radikali in pa slabost Radičeve stranke. Čutijo pa tudi, da stoji za njimi vse javno mnenje svobodnih državljanov, kateri si želijo spremembe na bolje. Čeprav se ne more sedanji vladi odreči vsa dobra volja in se ji mora priznati, da si prizadeva na raznih poljih delavnosti, vendar se ona ne bo izmotala iz vseh neprilik in bo opozicija tako ali

tako uveljavila vsaj del svojih namenov.

Diktatura.

V Jugoslaviji se oglasi včasih kakšen fantazist in pravi, da bi morali pognati poslance domu, časnikom natakni nagobčnik ter enega moža postaviti, ki naj bi imel vso moč v rokah — diktatorja! Drugače, da se država ne more urediti in razmere ne izboljšati.

Kdor tako sodi, ni posebno fine glave. Diktatura tam ni mogoča za trajno. Potreben je sporazum med narodi, potreben je red v državni upravi, potrebna je svoboda — ne pa fantazije o diktaturi. Slovani so že po svoji naravi svobodoljubni, zato ne bi hoteli trajno nositi jarma in nagobčnika. V tem so vse stranke edine in bodo znale varovati pridobitve moderne demokracije proti načrtom judovskih krvososov. Ljudstvo Jugoslavije bo v svobodi samo našlo pot do blagostanja in veličine.

Nove volitve.

Ker na diktaturo nobeden resno ne misli, je verjetno, da bo v kratkem prišlo do novih volitev v državni zbor. Stranke so vedno na straži in delajo shode po deželi, da pripravljajo volilce vsaka v svojem smislu. Od novih volitev si vsi obetajo korak naprej k utrditvi in okrepitevi Jugoslavije.

Pepo iz Koludrovice

v postojnski jami.

Ses tistuga fluoza sva jo zavila z Matildo — veste kam? Ona je pobrala cajno, ki nas je čakala potrpežljivo pri ane stene, da se bova gejnala vrtet, in sva jo udarila v — oštarijo. Se razume zmiram še v groti.

Poklical sm vsakme an velik bir — prej seveda ana dva glaška šnopca in kuos sira — še clu nekaj kartoline sva napisala. Pisala je ona jest sm se zdolej samo podpisau ku an dohtar.

Dobro sva sprazenla cajno. Skoraj an hlebec ta rženga krūha sva spravla med rebra in se med tem dobro uoddhnila in pokrepčala.

Greva naprej. «Vidte p'ku» čujem anga človeka. Koga sm djau? Kaj je matat? Ma vndr me je obšev velik firbec, da bi videu kašnega škretliča al pa vsaj kašnega s Kalūdrowce, če je tm kumpleu. Korajžnega sm se naredu — ma nutr me niso pestili. Bržkone so me vidli prej plesat in so vedli da nism še mrteu. Škuoda, be vedeu dosti povedat doma na čoke pred hišo.

Čin, čin, rompomom trāpete, trāpete, rātātā, sm čeu ano drugo bando guodet ma ne za ples. Tle so dajali menda samo korajžo ledēm, ki so se kumej vlekli naprej od trūdnosti.

E, sm se misleu sam pr sebe, kruote nemarne prou vm je, Ste mogli prnest ses sabo ano cajno rženca, pa be laže maširali.

Samo še tista nebeška jama se me je vrtela po glave; še tisto be rad anmalo prebouskau, pole pej ciruk na sunce.

Pahali smo se in porivali vreber, zmiraj gor in gor kukr so jo begljatali drugi pred mano. Zagledam ano mizo in uokule fulka kukr mūh pr miede. Kepavali so ane cegelece, pridiham blize — stau sm kamr me je vleklo srce in pahala moja Matilda, pred ta rajsko jamo!

Matilda! — Kaj, Pepo, a? — Smo doma! — Doma? Pej kaj je dan al nuč Pepo, a? Taku svetlo in sunca nekér....

— E ti muj ubuogi pantofel — sm jau sam pr sebe: dva šnopsa in an bir in te je že uzeu hudir. Drže se Matilda zame sm je rieku, in vare cajno, da ne padeš vanjo...

Rajska jama! Ja ledje božje, tu je pej zares an čūdež božji. Vse belo ku sneh, čisto ku požehtano gvantanje, beli kapniki, rdečkasti, čeftat kukr z marmorja, po tleh sam beu pesek: lepa je ta stara grotā, ma ta pej moučmo! Numero ajns! Zjau sm gor, naprej, postrane, nazaj in dol in uokule kukr da be jo teu požrt.

— Matilda je lepū? te dopade? Sm jo poglledau — veste kaj je revše delalo? Strašno je gledala v cajno in jo teščala... Amen! sm rieku sam pr sebe: Pepo, znaš anu več ku večeraj: Drūgebot: še ano flaško kufeta za na pot!

Hodili smo s kambro v kambro zmiraj naprej in naprej jest sm misleu da pridemo uon tm pr Jepave — naejnkrate pridemo — glih če uod kuodr smo šli v rajsko jamo, par metrov niže.

No ja, sej, pravim, če člouk ne rata tle matat — ne rata nekjer.

Se belga krūha je človek set — taku sm beu tūde jast jame — še bel pej Matilda! Se buo zapounla rajsko jamo, naša Matilda! Dokler bm žiu jh buo čūla, kakū da je tm nutr.

Na cuge mi je še reva zaspala — jest pej samo zadremau! Pej kaj be ne, sej cajna je bla prazna in kondehterje sm zatručcov, da če me ne zbudi dol uod Uopken prute Proseke, da ga buon uočebau.

Vaš Pepo s Kolūdrowce.

Zidarski oddelek na obrtni šoli v Trstu

Več zidarjev, ki bi se radi izpopolnili v svoji stroki, nas je prosilo za informacije o zidarskih tečajih na tržaški obrtni šoli (R. Istituto industriale). Obrnili smo se naravnost na omenjeno šolo, ki nas je informirala tako-le: Proti koncu tega meseca ali prve dni septembra bodo v listih objavljeni vsi pogoji za obisk šole, ki se nekoliko izpreminjajo od leta do leta. Vendar ostanejo temeljne določbe neizpremenjene. Zidarski tečaji sedelijo v dnevne in večerne. Dnevne tečaje lahko obiskujejo le oni, ki so dovršili najmanj meščansko ali kako drugo šolo, ki je enakovredna; ti tečaji trajajo pet let. Večerni tečaji se vršijo navadno od 6.30 do 8. ure; ob nedeljah je v jutranjih urah 4 ure risanja. K tem tečajem lahko pristopijo oni, ki so dovršili vsaj ljudsko šolo; tudi večerni tečaji trajajo 5 let in sicer 2 leti pripravljavnica in 3 leta profesionalna šola. Taksa znaša za pripravnico 5 lir letno, za profesionalno šolo pa 10 lir. Večerni tečaji so zelo pripravi za zidarje ker lahko po dnevi delajo in si tako služijo kruh, zvečer pa se šolajo.

Nove knjige

Slovenski pritrkovavec. Pravkar je izdala Katoliška knjigarna v Gorici 136 strani debelo knjigo «Slovenski pritrkovavec», ki jo je spisal svetnik Ivan Mercina, državni glasbeni učitelj v Gorici. Knjiga je navodilo za pritrkovanje čerkvenih zvonov po škrlkah. V predgovoru je zapisano: «Mi Slovenci smo že po naravi pritrkovavci». Treba je, da se pritrkovanje ohrani, da se ta lepi običaj razvija in spopolnjuje. 243 vzorcev za pritrkovanje je pisatelj nakopičil. Take knjige ni imel doslej še noben narod v Evropi.

Dobi se pri Katoliški knjigarni v Gorici, via Carducci 2, v Štokovi knjigarni v Trstu, via Milano 37. — Nevezana 8.— lir, vezana v platno 11.— lir.

Zadnji dnevi velikega mučenika. Katoliška knjigarna v Gorici je izdala «Zadnje dneve velikega mučenika», po vest iz misijonskega delovanja v severni Ameriki. Strani 80 broširano 4 lire. Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici, via Carducci 2 in Štokova knjigarna v Trstu, via Milano 37.

Darujte za sklad Malega lista!

PODLISTEK

Starine iz Osapske doline

Sedež osapske fare.

Po ljudskem izročilu je bila prvotna fara pri sv. Klemenu. To ni izključeno; pomislimo na že popisane velike prednosti, ki jih je uživala cerkev vse do konca 18. stoletja, tudi po ustanovitvi fare sv. Petra. Gotovo je, da je bil sedež župnije že leta 1610. pri sv. Petru pod Zavinjanom. Umljivo tudi, saj leži nekako v sredi osapske doline. Tam je stala samo cerkev, župnišče in hiša za cerkvenika. V pravi samoti. Okrog cerkve je bilo farno pokopališče. To je bilo vse do leta 1815., ko se je zgodilo grozodejstvo. Nesrečni župnik Franc Tomaž, ki je bil

25 let za župnika in h kateremu je prišla na stara leta neka Terezija Gelmi, rodom iz Nemškega Gradca in vdova po nekem bogatem pomorskem kapetanu, se je polakomil po bogastvu zlata in srebra, ki ga je imela vdova. Sam satan ga je obsedel. S pomočjo dveh najetih Tinjancev, eden je bil Matija Zerbo, drugi Miha Zupin, je umoril vdovo. Pokopali so jo tajno na domačem grobišču. Drugi dan se je vest oglasila in stari plebanus Franc Tomaž je zajahal belca in hitel proti morju, da bi se utopil. Pa konj ni maral in ni maral v vodo. Čas je bežal. Orožniki so nesrečnika zgrabili in tribunal ga je obsodil na smrt. Dne 15. aprila 1815. so vse tri na koprskem vojaškem vežbališču (kjer danes stoji železniška postaja) obesili: najprej Zupina, potem Zerba in h koncu Tomaža. Množico, ki je prisostvovala prizoru, je pretreslo do mozga.

Od tedaj je začelo po župnišču strašiti, pravijo da duh nesrečne vdove, in tako je ropotalo, da ni maral noben duhovnik vanje. Prokletstvo je ležalo nad tistim krajem in tedaj so morali sedež župnišča prenesti. Župnik, naslednik Tomaža, se je preselil v Osp, kjer pa ni še imel stalnega stanovanja.

Novo župnišče.

Stari Brandolin mi je tole povedal: «Lastnik sedanjega župnišča je bil neki Checco Margotti iz Kopra. Še danes je vzidan na župnišču grb. Občina je kupila hišo za 300 goldinarjev; jaz sem bil tedaj 10 let star. Margotti je bil osapski gospod, bival je v Kopru in je vlek el desetino od davnih časov. V Osp je prihajal poleti na počitnice. Ko je prišla kmečka odveza in smo mu desetino odplačali, je začel grunte prodajati. Leta 1884. sem jaz kupil zase dve vali od naslednikov

Kekota: 2300 klastrov za 500 goldinarjev. Hišo so malo popravili in še danes stoji».

Nova cerkev sv. Petra.

Stari Brandolin je nadaljeval: «Naša stara osapska cerkev je bila posvečena sv. Tomažu. Da pa boste umeli, kako smo prišli do sedanje velike cerkve sv. Petra, Vam moram tole razjasniti. Po starem je bilo prav malo ljudstva v naših okrajih. Stanovali so takole: Slavci pod Tinjanom, Krašovci tam proti Prebenegu, Vouki so bili za Zavinjanom, kjer se še danes vidijo groblje. Pa kakšne hiše so takrat imeli, kakor mi sedaj za prešiče, nič večje niso bile. Cerkev so imeli svetega Luke blizu Prebenega. Vseh skupaj je bilo 13 kmetov. Tedaj so rekli: Dajmo se združiti! In tako so si prenesli hiše k Os'pu. Ko so zidali cerkev sv. Tomaža, so dejali: Kaj, ko bi se enkrat fara podrla; sezidajmo večjo cerkev.

Kaj nam z dežele pišejo

Iz BOLJUNCA.

Cerkvica Matere božje na Pečah.

Med postajama Boršt in Draga železnice proge Trst-Kozina zapaziš, če se voziš iz Trsta, na desnici tam kjer vozi železnica skozi več kratkih tunelov, nad strmo dolino rečice Rozandre, na strmi skali sezidano, od pečin obdano cerkvico. Med progo in med cerkvico teče v globoki dolini Rozandra. Ta cerkev se imenuje cerkev Matere božje na Pečah. Zanimiva je vsled svoje starosti in zgodovine. V starih časih je na binkoštno nedeljo prihajala procesija iz Trsta z enim kanonikom na čelu na Peče. Zanimiva je tudi vsled svoje lege. Zidana je na sami skali. Kamenje so ljudje morali vse gori znositi, kajti k cerkvi vodijo le ozke serpentine, tako da niti dve osebi ne moreta hoditi vstric.

Pripoveduje se, da so ljudje hoteli zidati cerkev ob vznožju hriba v nižavi, pa da so zjutraj našli vse razdrto, kar so dan poprej sezidali. In res ob vznožju hriba se še vidi neko staro zidovje. Zato so začeli zidati cerkev na težavnejšem — Mariji ljubšem kraju.

Cerkve je še precej velika, ima pa le en marmornat oltar. V letu 1912. je dobila nov kor za pevce. Oltarna slika, starinska in zelo dragocena je bila leta 1913. ukradena. Sedanja slika — Marija Pomagaj — z Jeruškom v naročju, je slikana na kovinasto ploščo ter je umetniško krasno delo. Obraz Marijin je čudovito lep. Na Pečah je bil pred vojsko shod štirikrat na leto: velikončni in binkoštni ponedeljak, veliki in mali Šmaren. Toda ker je bila cerkvica zadnja leta tolikokrat od hudobnih brezbožnih zlikovcev in izletnikov poškodovana in oskrunjena, da je bilo treba okna in vrata z železom okovati in vso opravo, kolikor jo je še ostalo, z milostno podobo vred spraviti v Boljunc. Tako, da je treba vsakokrat vse gori znošiti zato se sedaj (po vojski) vrši shod le dvakrat v letu na veliki in mali Šmaren. A še takrat, če je vreme tiho, kajti če je vreme deževno ali vetrno, je silno težavno po serpentinah priti do cerkvice, ker je steza polna grušč in pa strma. Torej častilci in častilke Marijni! vabljeni ste ob prihajajočih Marijinih praznikih, da ob poromate k dobri nebeški Materi, k Mariji Pomagaj na Peče! Bog daj lepo vreme!

ŠKOPLJE pri Divači.

Prejeli smo v oziru na dopis v 30. številu «Mali lista» pod naslovom «Iz Vremske doline» sledeče:

«Kritiku šolske prireditve javi podpisana učiteljica škofeljske šole, da ne more stvarno razpravljati o dopisu, ki ne odgovarja resnici, ampak ima le tendenciozen namen.

Olga Skok - Peternel.

ROMEN.

Komenska mladina priredi v nedeljo 15. 8. igro «Veseli dan ali Matiček se ženi», deklamacijo «Oljki» (Gregorčič) in petje. Med odmori igra domači orkester. Začetek ob 4. Vsi so prijazno povabljeni.

Kaj pa s staro cerkvijo?

Brandolin je pripovedoval: «Jaz stare cerkve nisem videl. Videl sem le zvonik in zidovje cerkve, brez krova. Imel sem 40 let, ko so podirali zvonik, pa kako. Izpodjemali so kamenje pri zemlji, dokler ni začelo škripati in se nagibati. Padel je zvonik ko snop. Iz kamna so naredili zid za šolski vrt. Poleg šolskega vrta so zemljišče takole razdelili: en del je ostal za pokopališče sv. Petra, katero so obnovili; en del je ostal za župnika; tam je

ČEPOVAN.

Iz naše doline neseš, dragi «Mali list», le malo novic v daljni svet. Smo pač sami krivi, ker se nam tako toži pisati. Ti pa nimaš denarja, da bi ljudi po deželi pošiljal, ki bi pisali «dopise». Pravzaprav nam taki dopisi prav nič ne dopadejo, ker vemo da jih ni spisala naša trda kmečka roka. Pregospodski so in prekunštni. Kar ti zapišeš pa vemo, da je naše. Sadja ne bomo imeli letos, ker so nam drevje obrali že spomladi hrošči. Sadno drevje je skoraj vse golo, listje je obrano. Tako drevo seveda nam ne more prinesiti sadu. Sena smo imeli letos strašno dosti. Pa kaj ko z živinorejo ne gre nič dobro. Cena je pala. V Gorci pa sem videl, da je meso ravno tako drago kakor prej. Mesarji pač znajo živeti. — Še eno bi rad povedal. Težko mi gre od srca, ker mi je težko pisati proti mojim ljudem. A naredil bom to, ker vem, da jim bo to le v korist. K nam pride na poletje dosti ljudi iz mesta na dober zrak; iz Trsta se ti pripeljejo naravnost gor z avtomobilom. Pri nas pustijo marsikakšno lirco, ki nam prav pride. A letos se pri tožujejo, da je vse predrago pri nas. Posebno za sobe, da jim dosti računajo. In če ravno sem Čepovanec, jim moram dati prav. Če bomo tem ljudem predrago računali, nam bodo pokazali hrbet drugo leto in to bo samo nam v škodo. Zato je boljše, da se zadovoljimo z majhnim dobičkom; drugače ne dobimo niti tega več. Mislim, da mi ne bodo zamerili oni, ki so prizadeti, če sem bil odkrit.

IDRIJA pri Bači.

(Nesreča za nesrečo).

Nesreča, o kateri hočem najprej pisati, se sicer ni zgodila pri nas, ampak v Zatočinu pri Tolminu; zanima nas pa ta nesreča vendarle, ker je nje žrtev postal ravno naš domačin, mladenič Alojzij Baudaž. Z drugimi našimi drvarji je bil tudi on zaposlen v Zatočinu pri napravljanju drv. Ko je dne 3. t. m. stal na nekem ogradju, kjer je bilo naloženih tudi več vagonov drv, se vse skupaj kar naenkrat posuje in pade v globok prepad. Med drvami je padel tudi nesrečni mladenič, ki je po padcu ostal v prepadu zasut pod velikim kupom drv, da so ga drugi delavci, ki so takoj po nesreči prihiteli na lice mesta, komaj dobili. Ubogi mladenič je bil po celem telesu težko ranjen, vendar je upanje, da bo ozdravel in sicer v goriški bolnišnici, kamor je bil takoj po nesreči pripeljan.

Druga nesreča, ki se je pretekli teden zgodila pri nas, je imela pa še bolj žalosten konec. V boljše razumevanje naj povem, da imamo pri nas napeto čez reko Idrijco debelo železno vrv, po kateri se prepeljujemo na drugo stran vode. Po vrvi teče železno kolo, na katero je pritrjen nekak zaboj, v katerega mora vstopiti, kdor se hoče prepeljati. Vsak pa, ki se vozi s to «zračno železnico», se pouda v veliko nevarnost, ker kaj lahko omahneš iz onega zaboja ali pa te železno kolo pograbi za prste. Tako se je

poškodovalo že kakih 25 oseb, vendar pa nobena ne do smrti. Pretekli teden pa se je tam zgodila smrtna nesreča. Dne 4. t. m. se je proti 11. uri zvečer hotel pomenjeni vrvi prepeljati tuk, posestnik Jožef Lukman. Toda komaj se je začel dobro pomikati, že ga je zgrabilo kolo za prste in ga potegnilo iz zaboja, da je telebnil z vso silo na tla kraj vode. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico. Ponesrečenec je bil nemudoma prepeljan k svetolucijskemu zdravniku, ki pa je izjavil, da zanj ni več pomoči. In res je ubogi mož že drugi dan v groznih mukah izdihnil svojo dušo.

Tretja nesreča, ki sicer ni imela hujših posledic, se je zgodila ravno na dan pogreba Jožefa Lukmana, in sicer ravno tam, kjer se je ponesrečil ubogi Lukman. To pot je preklicano kolo prišlo in zgrabilo za prste našega podžupana in načelnika naše «Kmet. in gosp. zadruga», gosp. Franca Baloga. Železno kolo ga je zgrabilo za tri prste na roki in mu jih deloma zmečkalo. Upamo, da bo vsaj zdaj poskrbelo županstvo za varstvo svojih občinarjev in dalo zgraditi most, sedaj se je menda zgodilo že dovolj nesreč in ni treba, da bi se še dalje podajali v nevarnost, kateri se lahko ognemo.

CEROVO v Brdih.

Po trimesečnem obstoju našega društva «Danice» smo imeli dne 4. julija prvo veselico, ki se je v vsakem oziru dobro obnesla. Vprizorila se je trodejanška «Užitkarji» in burka «Zaklad». Igralci so se dobro vživeli v svoje vloge. Pesmi «Kresovale tri devotke», «Kolo» ter spevoigra «Gospodične kmetice» so občinstvo kar očarale in so se morale ponavljati. Deklamacija je našla odmev v srčnih globinah, le mestoma je bila prešibka in bi bila močnejše učinkovala v kakšni dvorani. Nekatere točke so vsled slabega vremena odpadle. Za podane pa jo občinstvo izrazilo pohvalo in priznanje. Hvala vsem, ki so pomagali prebiti prve ledene plasti, posebno g. predsedniku. Dramatični zbor že pripravlja za naprej igro «Dekle z biseri», prizor iz prvih časov krščanstva, za katero vlada veliko zanimanje. Nasvidenje v septembru.

član.

BILJE.

V nedeljo 15. avg. t. l. bo priredilo «Prosvetno društvo» veliko akademijo ob 4½ uri popoldne na dvorišču g. Gorkič-a s sledečim vsporedom: **Telovadba:** 1. Rajalni pohod, 2. Proste vaje, člani. 3. Proste vaje, članice. 4. Proste vaje, moški naraščaj. 5. proste vaje, ženski naraščaj. 6. Simbolične vaje: «Gor čez izaro». 7. Vaje s palicami. 8. Vaje s šerpami. 9. Skupinske vaje. 10. Simbolične vaje: «Vera, Upanje, Ljubezen». 11. Skupina, rajalni odhod. — **Deklamacije:** 1. G. Leopardi: «Alla luna». 2. «Muhasti deklamator». 3. A. Askerc: «Judit». — **Igra:** «Davek na samce», burka v treh dejanjih. — **Petje:** M. Tome: «Balada o Čičku». 2. V. Vodopivec: «Knezov zet». Sodeluje znani tenorist g. Jožko Bratuž. — Šaljiva pošta, senčolov, godba! — Sodeluje telovadni odsek iz Mirna. — Bratje, sestre, prijatelji, pridite! Bog živi!

KRN.

Pozor turisti! — Dne 16. t. m. ob 10. uri bo blagoslovljena turistovska cerkvica — posvečena sv. Roku — v Krnu — 900 m. nad morjem! Popoldne istega dne ob 2. uri pa bo veselica prosvetnega društva «Planike» z zanimivim programom: 1.) «Cerkvica» - poje društveni mešani zbor; 2.) Deklamacija: «Biser» (S. Gregorčič); 3.) «Ni li zemljica lepa» - poje društveni mešani zbor; 4.) deklamacija «Turki na Slévi» (Jos. Stritar); 5.) «Turški križ», igra v 4. dejanjih spisal dr. Krek. Če nas poseti društvena godba iz Iderskega, bo tudi med odmori živahno. Kdor ljubi naravo in naše gore, in hoče preživeti v planinskem raju vesel dan — na dan sv. Roka v Krn! Poskrbljeno bo tudi za želo-dec. Kdor bo želel prihodnje jutro splezati na glavo sivolasemu Krnu, bo odšel po veselici do planine Zaslap, tamkaj bo prenočil na dišečem senu in drugo jutro, če bo Bog dal lepo vreme, vžival prekrasen razgled raz Krn. Turisti, na planine, na planine!

Hranilnica in posojilnica v Šentpetru na Krasu

vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bode vršil dne 22. avgusta 1926. ob 3. popoldne v prostorih zadruga s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva,
2. poročilo nadzorstva,
3. čitanje revizijskega poročila,
4. odobritev bilance za leto 1925,
5. sprememba pravil,
6. volitve v načelstvo in nadzorstvo,
7. slučajnosti.

Ako bi ob določenih uri ne bilo navzoče zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje občni zbor, ki bode sklepal ob vsakem številu navzočih članov v smislu pravil.

Načelstvo.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16, I.

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7.

Primarij kirurg sanatorija

Villa S. Giusto in občinske

bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni

kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne

Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

In to so lahko storili, saj so bili bogati kmetje; bilo jih je samo 13; pa to so bili kmetje; zdaj nas je 100, pa kajzarjev! In res se je fara podrla. Sv. Petra ostanke so prenesli iz stare fare v našo cerkev, ki ni več v čast sv. Tomažu, marveč je posvečena v čast sv. Petru apostolu. Našo cerkev je posvetil leta 1802. škof Ponte Bonifac iz Kopra.

Kaj pa s staro cerkvijo?

Brandolin je pripovedoval: «Jaz stare cerkve nisem videl. Videl sem le zvonik in zidovje cerkve, brez krova. Imel sem 40 let, ko so podirali zvonik, pa kako. Izpodjemali so kamenje pri zemlji, dokler ni začelo škripati in se nagibati. Padel je zvonik ko snop. Iz kamna so naredili zid za šolski vrt. Poleg šolskega vrta so zemljišče takole razdelili: en del je ostal za pokopališče sv. Petra, katero so obnovili; en del je ostal za župnika; tam je

danes lep vinograd. Starodavna lipa pričča, da je stala včasih cerkev. Vse kamenje so porabili za obzidanje grobišča, gospodovega in šolskega vrta».

Zgodba o zvonu sv. Petra.

«Zdaj pa vam bom povedal, kako se je zgodilo z zvonom. Moj nono je bil tedaj župan. Bil je že star, saj je bil rojen za časa cesarice Marije Terezije. Takrat so imeli županje vse pravice in v Kopru so bile vse sodnije, dve ali tri pravice (instance). Kadar so faro razdevali, so bili zvonovi še na zvoniku. Po obešenju rajnega Tomaža, novi gospod ni hotel več bivati pri stari fari. Odkrivali so cerkev. Gabrci in Mačkovci so pomagali snemati zvon. Zmenili so se, da bodo Gabrci vzeli zvon, pa nam to ni bilo všeč. Ker so vedeli, da smo nasprotni, so s puškami in vilami oboroženi odpeljali zvon sv. Petra v Gabrovico. Obesili so ga gori in tisti

dan so imeli veliko veselje. Osapci so se jezili in že so hoteli na korajžo proti Gabrcem. Moj nono pa je rekel: «Ustavite se, ne; po tej poti ne bomo nič dosegli». On je znal pisati. Takrat so znali samo trije možaki pisati: moj nono Tone Vodopivec, Hlabjan še ranjki starešina Vouk, to je bil tisti, ki ga je vprašal g. Tomaž, ali znajo ljudje kaj.

Napisal je pismo na komisarja v Koper. Komisar je poslal eno kompanijo vajakov v Gabrovico na stroške gabrske srenje, dokler niso Gabrci lepo vrnili zvona Osapcem. Kadar so prišli v Gabrovico, so vprašali. «Kje je župan?» — Rekli so: «Ni ga». Vojaki: «Hodite ga iskat». Župan je prišel, bil je neki Barut, stari oče sedanjega krčmarja. Župan je bil zvit in je rekel: «Nimam ključev od zvonika». Vojaki so imeli puške na železne štibele; od zgoraj so jih basali. Ko-

mandant je vzel štibele in je župana sunil v rebro. Tedaj se je župan vdal. Pripravil je voz in tisti može, ki so bili zvon vzeli, so morali zvon vrniti. In sicer je moral tisti, ki je komandiral, kadar so zvon snemali, kembelj («bačok») lastnoročno za vozom nositi. Za njimi pa je šla kompanija vajakov. Vozniki so hoteli voziti na kratko, da bi prej odpravili in bi bilo sramote prej konec. Pa ne, vojaštvo ni pustilo: morali so okrog in okrog po cesti. Nono, tako sem ga vprašal, odkod pa veste vi vse te reči. Pa mi je rekel: «To gre od ust do ust. Največ pa mi je pravil naš hlapec Atton Rožnik; je bil iz Zadnjega grada, 50 let je bil za hlapca pri nas. On je služil prednosta, nonota, očeta in še mene. Bil je ko gospodar. Zvest, pošten, delaven, zanesljiv.»

GOSPODARSTVO

K reformi denarja

V Italiji raste vedno bolj tudi zanimanje za denarno reformo, ker se čutijo škodljive posledice padajoče valute. Dokler valuta pada, so na škodi imetniki denarja, če pa bi začela nenadoma rasti nazaj, trpeli bi škodo tisti, ki so komu denar dolžni. Oboji so torej v skušnjavi, da sebi v korist skušajo valuto poganjati ali jo potiskati in to je nezdrava spekulacija, ki toliko hudega povzroča. Ob nestanovitosti valute še največ trpe mali ljudje, delavci, mali uradniki in mali kmetje. Če valuta raste, se njim kaj malo pozna v dobro, ker niso imetniki denarnih kupov in predno pride korist do njih, je že skoroda izravnan po ukrepih trgovcev in delodajalcev. Nasprotno pa, če valuta pada, tedaj vsi močni sloji brž prevale vse breme na malega človeka: plača se ne zviša, draginja pa kar šine kvišku.

Stabilizacija valute.

Korist večine ljudstva torej zahteva, da bi morala valuta biti kolikor mogoče stalna, nespremenljiva. Zato je tudi dolžnost vlad, skrbeti za stalnost valute. Ustali se pravi s tujo besedo »stabilizirati«. Ustali-tev ali stabilizacija valute je tedaj ena glavnih nalog, katere morajo izvršiti vlade v tistih deželah, kjer valuta niha in skače. Tudi v Italiji so začeli resno o tem razmišljati. Eni pravijo, da bodo dosegli stalnost valute s tem, da se enkrat za vselej določi, da je 1 zlata lira vredna 6 »liric«. Nekateri bi radi nazaj na zlato vrednost lire, drugi zopet kaj drugega.

Kaj pravi Brunner.

Arminij Brunner je v Pikolu objavil članek v katerem zagovarja načrt, naj se plačilni denar loči od menjalnega denarja. V notranjem plačilnem prometu bi čisto lahko lira obdržala vedno isto vrednost, ker v mejah Italije smo »sami med sabo«. Da valuta pada ali raste, krivo je menjavanje s tujim denarjem, pri čemur pada zaupanje v domačega. Treba je torej doseči to, da menjavanje tujega denarja ne bo vplivalo na vrednost plačilnega denarja v notranjem prometu. Ločiti je treba valuto in denar.

Brunnerjev predlog.

Padanja lire so v veliki meri krivi tisti, ki so lire dolžni. Kajti čim bolj pade lira, tem lažje bodo plačali dolg. Upnik pa ima izgubo, ker prejme za vračilo manj vreden denar kakor ga je bil posodil. To čudno razmerje se mora prenehati in sicer na ta način: Vsak, kdor si denar izposodi ali kakorkoli dolžan ostane, se mora zavezati ne, da bo plačal določeno število papirnatih lir, ampak določeno število zlatih lir. Vsaka vrednost bi se ocenila torej ne samo v papirju, ampak tudi v zlatu in zlata svota bi bila podlaga vsake dolžne pogodbe. N. pr. Anton kupi dne 7. avgusta 1926, hišo vredno 100 tisoč papirnatih lir. Zaveže se plačati jo tekom enega leta. Kupec in prodajalec pogledata borzna poročila od 7. avgusta in določita: 100 tisoč papirnatih lir je danes vredno 17.260 zlatih. Kupec se zaveže plačati tekom enega leta 17.260 zlatih lir, oziroma v papirju toliko, kolikor bodo na dan plačila vredne. On plača recimo dne 15. marca 1927. Takrat utegne biti 1 zlata lira vredna 5 papirnatih. Plačal bo torej 17.260 krat 5, to je 86.300 lir; če pa bo zlata lira po 7, bo plačal 17.260 krat 7, to je 120.820.

Spekulacije ne bo več.

Prodajalec ne bo v strahu, da je prodal hišo za šop papircev in kupec se ne bo mogel tolažiti, da bo hišo plačal z eno fajfo tobaka. Vrednost bo po »zlati« pogodbi prilično trdno določena. Dolg bo mogel delati le, kdor bo vedel, da bo imel s čim vračati in vsak človek bo zopet rad varčeval denar, ker bo vedel, da ima stalno vrednost. Ko se tako preneha spekulacija, bo odpravljen velik vzrok valutnih izprememb. Izpremembe bodo omejene in na promet med liri in tujimi denarji.

Posledice novega sistema bi bile, da bi vsakdo rad obdržal domači denar in ga ne bi silil menjati v tujega. Iz tujine bi vsakdo svoj denar spravil na domača tla in tako bi naenkrat bilo več kapitala na razpolago, vživil bi se promet in olajšalo splošno gospodarsko stanje.

Reški velesejem. Dne 5. avgusta je bil na Reki minister narodnega gospodarstva in je slovesno odprl drugi reški mednarodni velesejem. Na velesejmu je razstavila svoje izdelke tudi mirenska čevljarska zadruga.

Tržaška borza ima počitnice od 7. do 22. avgusta.

Cena zlata je 580 papirnatih lir za 100 zlatih.

Beneške obligacije (vojna odškodnina) imajo ceno 66.70, to je 6.670 lir gotovine za 10.000 lir obveznic.

Petlirski novci. Kmalu bodo začeli kovati petlirske novce iz čistega niklja.

Cene po Istri. Črno vino: Buje 300. Poreč 250-270, Buzet 240, Izola 290-300. Oprtalj 230-250, Rovinj 300. Belo vino: Buje 280, Poreč 220-250, Buzet 230, Izola 270-280, Oprtalj 220-240. Olje 9.50-12 lir liter. Seno 27-50. Prašiči za rejo 60-130 lir glava.

Semenj v Sežani, 22. VII. Prignanih je bilo 49 volov, 50 krav, 35 telet, 41 konj, 127 prašičev. Voli po 400-430, teleta 650-700 na živo težo; konji 1500-5000, prašiči 60-120 glava.

Zdravnik

dr. FRANC GRUDEN

v Postojni

(Kutineva hiša, nasproti lekarne)

od 9-12

MALI OGLASI

Cena »Malih oglasov«: navaden tisk 30 stotink beseda; **mašno** 40 stotink beseda; vse **Z VELIKIMI ČRKAMI** 50 stot. beseda.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

GLYKOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti šibek na živcih in trpi glavobol, naj uporablja edino le »Glykol«, ki ozdravi v najkrajšem času. Cena steklenici L. 7.—. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, (San Giacomo - Sv. Jakob) Via Giuliani 42 (vzporedno z ulico via dell'Istria).

PRŠNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst (San Giacomo - Sv. Jakob), Via Giuliani 42.

POZOR! trgovci, podjetniki, profesionalisti, obrtniki! Se je čas naročiti primeren oglas v Ljudski pratiki za l. 1927. Cena: cela stran 60 lir, pol strani 30 lir, tretjina strani 20 lir. Pišite upravi »Malega lista«, Trst, Casella centro 37.

PRODA SE v Mali Bukovici celo posestvo opekarnice (Reška parna opekarna in tovarna lončenih predmetov, D. D. na Reki), travnik, polje, gozd, okroglo 124.000 m², enonadstropna hiša. Proda se vse skupaj ali v parcelah. Ponudbe na Banca Generale Ungherese di Credito na Reki.

PRODA SE mali voz, pripraven za voziti mleko. — Anton Kosmač, Zabrežec p. Boršt.

Kdor želi kupiti **POSESTVO V JUGO-SLAVIJI**, se naj obrne na splošno znano in največje posredovalno pisarno v Sloveniji »POSESTV., LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24. Tvrška izdaja svoj list, v katerem oglašuje veliko število najraznovrstnejših posestev. Naročnina letno Din. 20.—, polletno Din. 10.—. Na željo pošljemo 1 številko brezplačno na ogled.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Andrej Purič

TRST

Via Medla št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE: Vsakovrstna stavbena dela - Železne ograje in omrežja - Takošnja izvršitev - Štedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes - Poprave, spopolnitve.

Poravnajte naročnino!

PRIMARIJ

dr. Ettore D'Osvaldo

Ravnatelj očesnega oddelka v goriški mestni bolnišnici. Izkušen na očesni kliniki dunajskega vseučilišča.

Specialist za bolezni na očeh

Sprejema od 10-12 in od 3-4

Gorica, Corso G. Verdi 24.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospiska ul.) 14

Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne!

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z velike premije, diplomo in zlato svetinjo

Trst **via Caprin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

Ni vseeno,

KJE

kupujete obutev.

Ako hočete biti

prvovrstno po-

streženi, kupuj-

te le pri

FORCESSINU!

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sod., Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni sklad: 60.000.000 dinarjev

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru najboljše - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9^{1/2} do 12.30 in od 14^{1/2} do 16 ure.